

Луцький І.М.,

ректор Івано-Франківського університету
права імені Короля Данила Галицького доктор
юридичних наук, професор

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАВА ТА РЕЛІГІЇ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ ІДЕОЛОГІЇ

Правова ідеологія сучасної української держави перебуває на етапі активної еволюції, трансформації та кардинальної зміни правових ідеологічних стереотипів, що утвердились в період панування тоталітаризму. Особливе місце в цьому процесі займає релігійна ідеологія та свідомість громадян у плані духовності. Виходячи з активної участі громадян у релігійних процесах (поза рамками богослужінь) та зворотному впливі церкви на формування моральних та етичних норм українства та вирішенні окремих суспільно-політичних проблем, актуальним видається дослідження рівня взаємозв'язку права та релігії у контексті державної правової ідеології. Дослідження цього питання зумовлене і тим, що «право, мораль і релігія сьогодні є найдієвішими регулятивними соціальними механізмами». Виходячи з цього, згадані категорії є ключовою складовою правової ідеології що формується в Україні і повинні витворити механізм гармонійного регулювання суспільних, політичних та економічних відносин та забезпечити формування громадянського, а зрештою і соціального суспільства.

Виходячи з розроблених юридичною наукою методичних підходів до розуміння понять права та релігії, сумнівів про їх взаємозв'язок не виникає. Подальших розробок вимагають питання їхньої практичної реалізації та трансформації у суспільні відносини. Вартим уваги в цьому плані є думка Л. І. Мозгового про те, що «взаємозалежність релігії і права як регулятивних систем, їх узгоджений вплив на соціальний розвиток полягає передусім у тому, що вони є регулятором суспільних відносин». Слушною є також думка Р.А. Калюжного та В.М. Вовк про однаправленість права та релігії (науковці додають також ще й категорію моралі), яка полягає в тому, що вони спрямовані до особистості. Науковці вважають, що «релігія опікується думками та помислами особистості, намагаючись їх контролювати; мораль прагне урівноважити сферу помислів і сферу вчинків кожної особистості, а праву залишається лише область вчинків цієї особистості – немає дії, немає і права». Таке формулювання вказує на тісний взаємозв'язок між правом та релігією, оскільки вони формують зв'язок між думками та вчинками особистості. Спільність думки та правомірність вчинку громадян є основною складовою правової ідеології будь-якої держави в тому числі й України.

Що стосується правової ідеології України, то варто однозначно стверджувати про наявність чітко визначеної програмної цілі, яка повинна формувати суспільну думку, помисли громадян, які б можна було трансформувати у практичну площину. Правова ідеологія української держави переплітається з політичною ідеологією, насамперед політичною ідеологією партій, що отримують представництво у органах державної влади. Попри постійний пошук ідеологічних критеріїв, змісту та напрямку розвитку держави, спільним (на декларативному рівні) залишається пропагування ідей розвитку громадянського суспільства та соціальної держави. Власне виходячи із такого розуміння сучасної української правової ідеології, ми будемо розглядати взаємодію права та релігії та їх місце у ній.

Таким чином,правова ідеологія сучасної української держави перебуває на стадії активного формування та теоретичного обґрунтування. Запозичення історичних традицій вітчизняного державотворення та передових світових демократичних принципів сучасного суспільства, в Україні ведеться пошук оптимальної моделі ідеологічної сутності, яка з однієї сторони стане чинником формування міцної держави, а з іншого боку забезпечить високі соціальні та правові стандарти розвитку.Право та релігія у цьому ракурсі, безпосередньо пов'язані спільними завданнями, які вони переслідують з метою встановлення високих суспільних ідеалів.

Макаренко Н.П.,

здобувач кафедри юридичної психології НАВС

ПРАВОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

На сьогоднішній день гостро стоїть питання, пов'язане з помітним зростанням підліткової злочинності. За даними Міністерства внутрішніх справ за останній рік неповнолітніми було вчинено понад 14 тисяч правопорушень. Така ситуація складається через недостатню увагу до процесів, що відбуваються у дитячому та молодіжному середовищі. Адже, як відомо, злочинцями не народжуються, ними стають. Неповнолітніх злочинців формують соціальні умови, в яких вони живуть і розвиваються, а також люди, які їх оточують.

Процес становлення людської особистості відбувається в певних соціальних умовах шляхом засвоєння і перетворення індивідами соціального досвіду, накопичення людством досягнень культури. Соціалізація особистості – це процес і результат засвоєння і відтворення